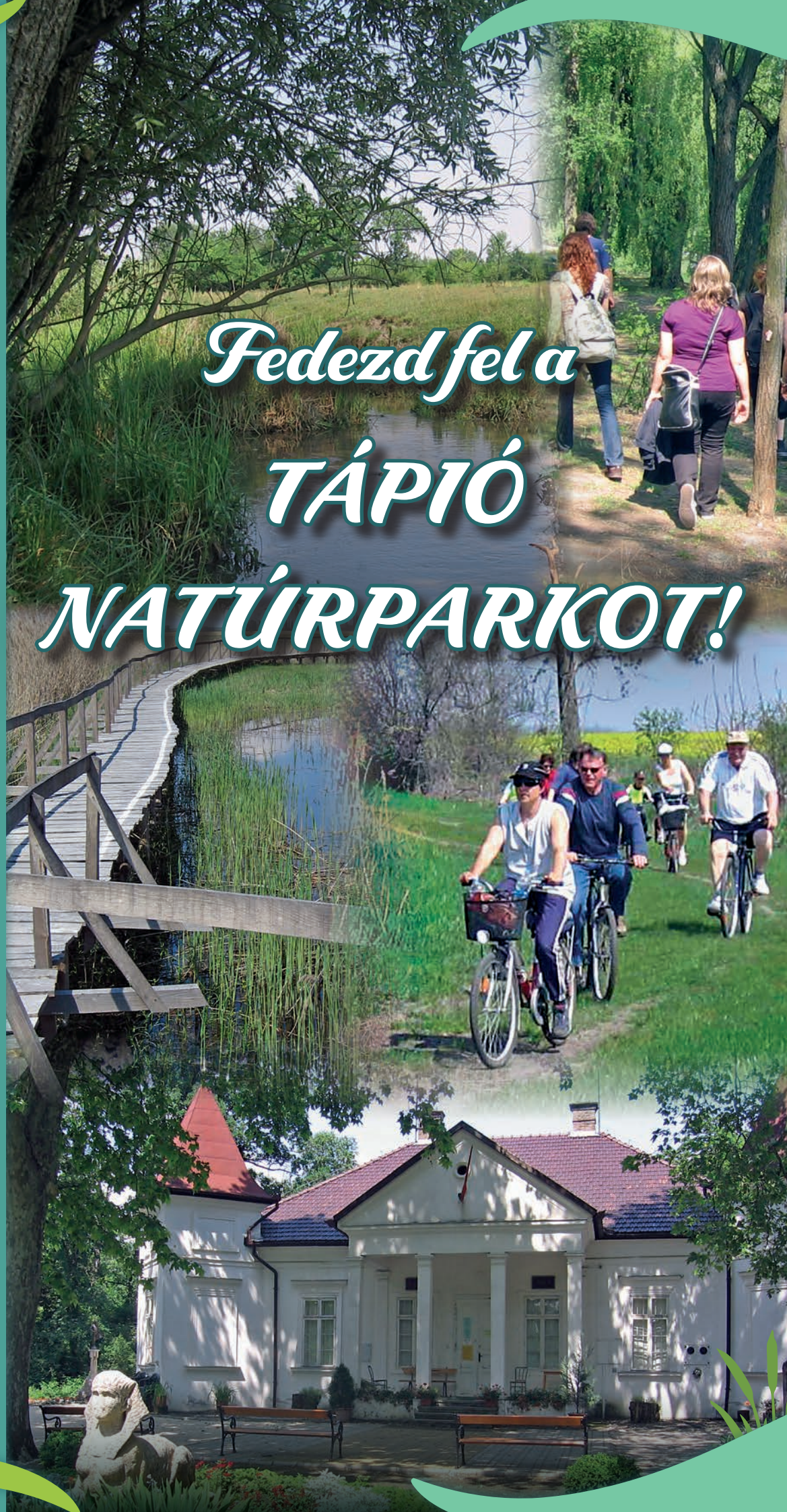

Tápió
Natúrpark

Fedezd fel a
TÁPIÓ
NATÚRPARKOT!

A TÁPIÓ NATÚRPARK

Tápió Natúrpark

A Tápió-vidék a helyi önkormányzatok és civil szervezetek összefogásával 2019. június 22-én az Agrárminisztériumtól elnyerte a Tápió Natúrpark címet, mellyel országos szinten is elismerték az évtizedek óta itt folyó táj- és természetvédelmi munkát. Hazánkban már 15 natúrparkot jelöltek ki 1997 óta, melyek fő feladatai: a természeti és kulturális örökség védelme, a környezeti nevelés, az ökoturizmus- és a vidékfejlesztés.

A Tápió Natúrpark területe a Gödöllői-dombság és az Alföld találkozásánál fekszik az Alsó- és Felső-Tápió mentén, Gombától egészen Tápiógyörgyéig. Különlegessége, hogy viszonylag kis területen számos különböző élőhely található itt a dombvidéki tölgyesektől, löszgyepektől a Kiskunságra emlékeztető homokbuckákon át a tiszántúli szikesekig. Legnagyobb védett területe a farmosi Nagy-nádas mocsara, mely a térség természetvédelmi fellegrája is egyben. A térségben számos tanösvény, bemutatóhely várja a látogatókat, melyekhez szakvezetés is igényelhető.

A Tápió-vidék a szkíta aranyszarvas és Kincsem, a verhetetlen csodakanca földje is egyben, de híres a 1848-as hagyományőrzőkről is. Tápióbicskén rendezik meg minden évben, április 4-én az úgynevezett hídi csatát, mely a tavaszi emlékhadjárat egyik legnagyobb hadi játéka. Kiemelkedő bemutatóhelyei a tápiószelei Blaskovich Múzeum és a farmosi Vízparti Élet Háza Természetvédelmi Oktatóközpont.

Táji adottságok, természeti értékek

A natúrpark területén több, mint 4500 ha országosan védett terület helyezkedik el 12 kisebb nagyobb tömbben a Tápió-Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet részeként, melyek a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság felügyelete alá tartoznak. De még közel ugyanennyi Natura 2000-es terület és több, helyi védettségű terület is található a térségben. Legnagyobb kiterjedésű egybefüggő védett területe Nagykáta és Farnos között húzódik, melyet vízenyős rétek, mocsarak, löszgyepek és szikes foltok mozaikja alkot. A nagykátai Nyík-réten legel a nemzeti park impozáns megjelenésű szürke marha gulyája a hortobágyi pusztákat idéző, festői környezetben. A síkvidéki területek mellett figyelemre méltóak a Gombai-patak völgyek vadvirágos löszoldalai, a dombok között kanyargó patakok ártéri ligetei és láprétjei.

Hagyományőrzés és kulturális értékek

A natúrpark területén több, a XVIII-XIX. században épült nemesi kastély és kúria őrzi az egykori birtokosok emlékeztétét. Legimpozánsabb megjelenésű a toálmási Andrassy-kastély, melyet csodálatos angolpark vesz körül, idős faóriásokkal, tavakkal és sétányokkal tarkítva. Tápiószelelén található az ország egyetlen, a berendezéseit teljesen épségben megőrző nemesi kúriája, a Blaskovich Múzeum, melyet egykori lakói már életükben múzeumként használtak.

Ajánlott turisztikai programok, célpontok

Ökoturisztikai programok közül országosan legismertebb a farmosi békamentés, melyre minden márciusban várják az önkéntes segítőket. Kiránduló csoportok számára a farmosi Vízparti Élet Háza Természetvédelmi Oktatóközpont munkatársai szerveznek egész napos programokat az óvodástól a nyugdíjas korosztályig. A natúrpark több településén is kitéblázott tanösvények segítik a települések és az élőhelyek megismerését. Ezek látogatásához előzetes egyeztetéssel szakvezetés is kérhető. De az év folyamán vannak előre meghirdetett tájséták és teljesítménytúrák (Kincsem, Aranyszarvas, Sóút, Mackó, Nőszírom, Tápió-Hajta) is, melyekre lehet jelentkezni. Állandó kiállítással a tápiószelei Blaskovich Múzeum és a helyi falumúzeumok, tájházak várják a látogatókat, melyek szinte minden településen megtalálhatóak. Valamint a tápiószentmártoni Kincsem Lovasparkban egy kis múzeum mutatja be a verhetetlen csodakanca életét. A kikapcsolódásra nyújtanak remek lehetőséget a natúrpark gyógyfürdői és strandjai is. Toálmáson, Nagykátán, Tápiószentmártonban és Tápiógyörgyén meleg és hűs vízű medencék egyaránt várják a fürdőzni és pihenni vágyókat.

A TÁPIÓ NATÚRPARK TELEPÜLÉSEI:

Sülysáp, Káva, Kóka, Úri, Gomba, Bénye, Pánd, Tápiószecső, Tápióság, Tápióbicske, Nagykáta, Toálmás, Szentlőrincváta, Farnos, Tápiószele, Tápiószentmárton, Tápiószőlős és Tápiógyörgye.

Képviselője és koordináló szervezete: a Tápió-vidék Természeti Értékeiért Közalapítvány.

A települések látnivalóiról, vendéglátóiról és aktuális programjairól bővebben tájékozódhat a www.tapionaturpark.hu oldalon.

BÉNYE

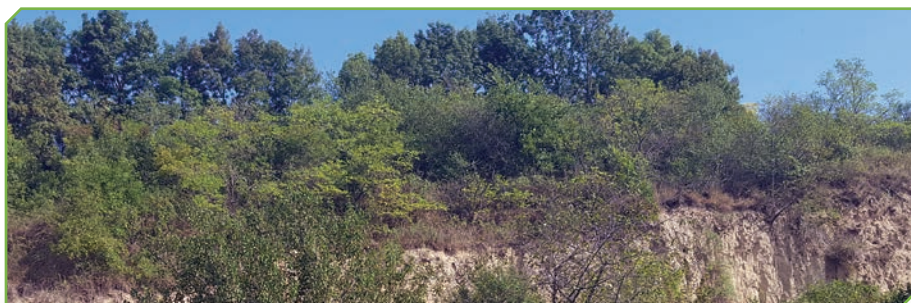
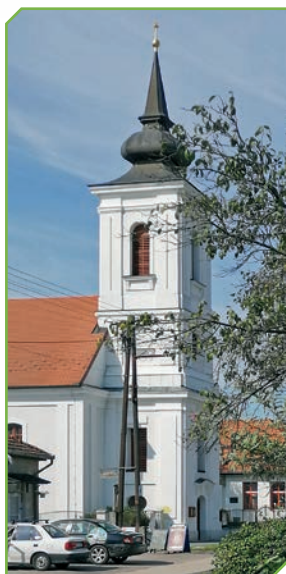

A falu északról és délről magas domboktól zárt hosszú völgyben nyúlik el, nyugati határa összeér a szomszédos Gombával. A löszön kialakult jó minőségű talaj adottságait kihasználva a környező oldalakon a szőlőművelésnek évszázados hagyományai vannak. A borászattal még mai is számos szőlősgazda foglalkozik, olyannyira, hogy Gombával közösen önálló helyi közösséggel bírnak.

A török hódoltság után az elnéptelenedett falut a nagybirtokos Fáy család felvidéki szlovákokkal telepítette be. A szlovák lakosság sokáig őrizte kultúráját, anyanyelvét, azonban a XX. század végére az anyanyelv ismerete a legidősebbekre szűkült le. Csupán a hely- és személynevek, az evangélikus templom, valamint a település szerkezete őrzi a szlovák eredetet.

A település központja a Községi ház és a polgármesteri hivatal között található, melynek udvarán Szent Vincének, a bortermelek védőszentjének szobra áll. A Fő utcán találjuk az 1784-1794 között épült evangélikus templomot, kertjében az államalapító Szent István és a világháborús hősi halottak emlékművével.

A Bényei-patakot jobb oldalról kísérő falurészen sok szép, régi lakóház látható (Kölcsey u., Virág u.). A hangulatos Lómen-, vagy ahogy a helyiek hívják a Dolina-völgyben pedig a falu rendezvényeit tartják. A szomszédos csupasz löszfalakban előszeretettel költenek ma is a gyurgyalagok és a parti fecskék. A völgy feletti löszkopárról gyönyörű kilátás nyílik a falura.

RENDEZVÉNYEK:
Vince napi vesszőszedés
(január végén)

Szüreti felvonulás
(szeptember utolsó szombatján)

INFO: www.benye.hu

FAMOS

A hangulatos falu természeti adottságainak köszönhetően a Tápió-vidék „természetvédelmi fővárosa”. A település határában a Nagy-nádas óriási kiterjedésű mocsárvidéke terül el, mely esős években igazi madárparadicsommá alakul. A fő vízfolyásról elnevezett Hajta természetismereti túraútvonal mentén a nádasok mellett, nagy kiterjedésű szikeseket, kékperjés lápréteket és virágpompás löszgyepeket láthatunk számos védett növényritkasággal. A gazdag madárvilág kutatására az egykori Hajta parti gátórházban működik a Fámosi Madárvárta, mely évközben több alkalommal is üzemel és szabadon látogatható.

A település központjában, a víztorony tövében áll a Tápió Közalapítvány Természetvédelmi Oktatóközpontja, a Vízparti Élet Háza mely gazdag kiállítási anyaggal várja a természet iránt érdeklődőket. A kiállítási anyag megtekintése mellett a csoportok számára egész napos programok is igényelhetők szakvezetett túrákkal, madárgyűrűző bemutatóval, lovas kocsizással és kézműves foglalkozásokkal. A falu határában két tanösvény is található. A központtól nem messze a Sóvirág tanösvény a szikeseket, a Madárvárta melletti Kékbegy tanösvény pedig a mocsarak élővilágát mutatja be. A település nevéhez kötődik a fámosi békamentés is, mely az egyik legnépszerűbb természetvédelmi és környezeti nevelési program, melyben több száz önkéntes vesz részt minden évben.

A központban, a polgármesteri hivatal kertjében találjuk a világháborús hősök emlékművét, valamint a Zrínyi utcában a kicsiny római katolikus templomot, mely a térség legkisebb temploma. Mellette áll Szt. Orbán fából faragott szobra, mely az egykori homoki szőlőtermelésnek állít emléket.

RENDEZVÉNYEK:

Fámosi napok

(szeptember utolsó hétvégéje)

INFO:

www.famos.hu

Polgármesteri Hivatal:
+36 53/390-001

Fámosi Madárvárta és
békamentés:
+36 30/663-4650

Természetvédelmi
Oktatóközpont:
+36 20/257-6670
www.hajtapartja.hu

GOMBA

A Monor-Irsai-dombság nyúlványai között rejtőzködik ez a kedves nevű, hangulatos település, melyet természeti adottságainak köszönhetően változatos domborzati formák színesítenek. A több évszázados úthasználat és a lefolyó csapadék hatásának köszönhetően a puha alapkőzetű löszdombok közé mély szurdokvölgyek vájódtak (Kis- és Nagy-Szurdik), melyeken ma is út vezet keresztül.

A község nevét első ismert birtokosáról, a Gombai családról kapta. Azonban már a bronzkorban is lakott település volt, melyet a Várhegyen talált régészeti leletek is igazolnak. Az egykor itt álló földvár kora a Kr. e. 1700-1600 közötti időszakra tehető. Sáncai ma már nem láthatóak, ám a Várhegyről csodálatos panoráma nyílik a völgyekben meghúzódó utcákra, házakra és oldalán számos védett növény virágaiban gyönyörködhetünk.

A falu központjában két templom tornya is magasodik a lakosság református és katolikus összetételét tükrözve. A fák árnyékában szökőkút ontja vizét, valamint milleniumi emlékmű hirdeti, hogy a magyar koronát egy napig e faluban őrizték.

A főtér szomszédságában található a Fáy-Kenyeres-kúria, amely ma polgármesteri hivatal, és a falu új tájháza. A kúria mögött egy hangulatos ligetben természetismereti tanösvényt és játszóteret alakítottak ki, valamint a község több pontján színes tájékoztató tablók mesélnek a falu egyéb természeti és kultúrtörténeti örökségéről.

A község határában két horgásztó (Gombai-, Farkasdi-tó) valamint a Hosszú-rét vadregényes folyóvölgye, és a Gombai-patak forrásvidékének ligetei várják a horgászni és kirándulni vágyókat.

RENDEZVÉNYEK:

Gombai napok
(minden év júniusában)

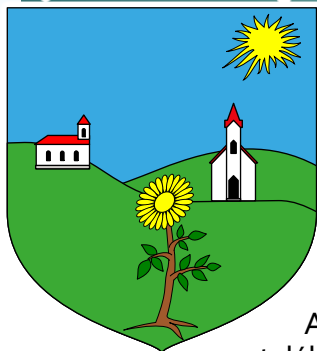
Nyárbúcsúztató
(augusztus utolsó szombatján)

Szüreti felvonulás
(októberben)

INFO:

www.gomba.hu

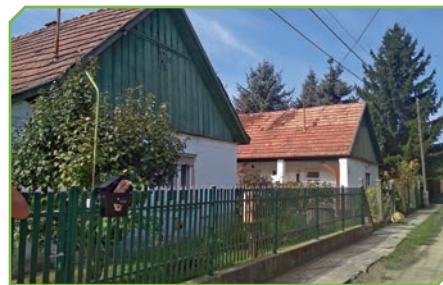
Polgármesteri Hivatal:
+36 29/433-927

A pilisi, pándi és bényei utak kereszteződésében, a dombok közötti völgyben bújik meg mindössze 670 lakosával a Tápió Natúrpark legkisebb települése. Nevét XIV. századbeli birtokosáról a Kálnai (Kávai) családról kapta. Történelme szorosan egybefonódott a szomszédos Bényével, mellyel a mai napig közös általános iskolája van. Káván csak az alsó tagozatos diákok tanulnak.

Az iskola – az egykori Puky-kastély – udvarában található a falu egyik nevezetessége, az ún. tanítók fája, mely minden pedagógusnak emléket állít, aki valaha is a településen tanított. A Pilis felé vezető kanyargós út mentén láthatjuk a Kovách Gáspár-kastélyt, amely ma polgármesteri hivatal. A Hősök parkjában találhatóak a világháborús emlékművek, valamint Kölcsey Ferenc mellszobra, aki 1814-ben több hétig a településen tartózkodott.

A falutól északra magasodik a kávai Várhegy, ahonnan kitűnő kilátás nyílik a Gombai-patak völgyére. A Várhegy és a szomszédos löszkopárok oldalainak menedékében olyan ritka és szép virágok tenyésznek, mint az erdei szellőrózsa vagy a település címerét díszítő tavaszi hérics. A falu északi határában a Gombai-patak felett ível át a térség legrégebbi kőhídja, a Török-híd.

RENDEZVÉNYEK:

Lecsófesztivál (augusztusban)

Szüreti felvonulás

(szeptember-október fordulóján)

INFO:

www.kava.hu

Polgármesteri Hivatal:

+36 29/432-119

KÓKA

A natúrpark észak-nyugati csücskében, a Gödöllői-dombság keleti lankáin terül el Kóka, az Árpád-kori királyi kovácsok földje. A község területe a történelem folyamán többször is királyi birtokként szerepel, mígnem a XVIII. században a Károlyi grófok szerzik meg.

A központi parkban látható a község milleniumi emlékműve, Szent István szobra, valamint a falu alapítójának tekintett IV. Béla emlékműve is a Községháza előtt. A falu közepén, a mai temetődombon emelkedik a Margit-hegy. A hagyomány szerint Kossuth Görgeyvel ennek tetejéről nézte az Isaszeg felé masírozó magyar csapatokat. Ennek emlékét őrzi a katolikus templom mellett lévő Helytörténeti Gyűjtemény Kossuth-korsója is, amiből a vezér ittjártakor ivott. A falu domboldalain a szőlőtermesztésnek évszázados hagyományai vannak, és ma is neves bortermelők öregbítik a kókai borok jó hírét. A falu nyugati határában a Felsőhegy, a keleti határában pedig az Alsóhegy pincéi sorakoznak. Bejelentkezés útján több családi pincészet is fogad csoportokat.

A községtől északnyugatra a Hajta Kókai-ágának két oldalán húzódik a Tápió-mente egyik utolsó égerlápja, számos jégkorszaki maradványnövény (pl. vidrafű, villás sás) élőhelye. Várak pusztán, a Felső-Tápió mentén értékes láprétek bújnak meg a védett szibériai nőszirmokkal és fehér zászpával. Különleges víznyerő hely a török korból megmaradt Beregkút, melynek vize egy beépített ágyúcsőből csordogál. Környezetében pihenőparkot alakítottak ki. A kút a temetődomb mögötti Fűszögi-völgyben található a bokorfüzesekkel tarkított réten.

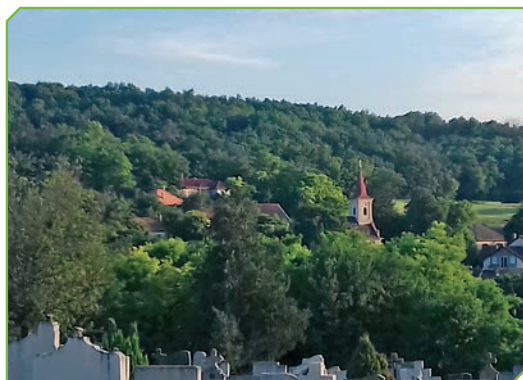
RENDEZVÉNYEK:
Borfesztivál (húsvét környékén)

INFO: www.koka.hu
Polgármesteri Hivatal: +36 29/432-119
Helytörténeti Gyűjtemény – Civil Ház

MENDE

A Tápió mente legnyugatibb települése. A Gödöllői- és a Monor-Irsai-dombság határán fekszik, hosszan elhúzódva az Alsó-Tápió két partján a környező dom-
bok ölelésében. Változatos felszínének köszönhetően határában igazi dombvidéki kirándulásokat tehetünk. A mai település három középkori falu: Bille, Oszlár és

Mende helyén jött létre. A török hódoltság alatt és az azt követő felszabadító harcokban azonban elpusztult mindhárom. Az újjá-
telepítést az akkori nagybirtoko-
sok: a Bosnyák, Károlyi és a Ko-
háry család kezdték el 1724-ben,
zömmel a Felvidékről érkező te-
lepesekkel. Ők hozták magukkal az evangélikus hitet, és építet-
ték a falu klasszicista stílusú kis templomát. Egy nem mindenna-
pi szokás szerint a hívek pünkösdi napján faágakkal, kendőkkel díszítik fel

a templomot, mely hagyományt 2011-ben felvették a Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékének listájára is.

A löszdombok agyagos kőzete sok évtizeden át szolgált a helyi téglagyár alapanyagául, melynek emlékét ma már csak az ipartörténeti műemléknek meghagyott kémény hirdeti. De számos vályogház megmaradt még a múlt századból a Zrínyi és Ady Endre utcán, melyek közül többet igényesen felújítottak vagy oltalom alá vettek.

A település központjában a katolikus templommal átellenben található a Községháza és a hangulatos Szent István park. Utóbbi idős fái, virágos ágyásai, színvonalas étterme révén kedvelt közösségi térré vált.

A vasútállomás feletti Ökörjárás domboldalain fajgazdag löszgyepek húzódnak, melyeket régen marhák-
kal legeltettek. Gyömrő felé a Vincellér-völgyben egy Kőtojást is láthatunk, mely a magas fűben egykor állítólag fészkelő tűzokoknak állít emléket. A műúttól északra nyíló Mendei-völgyben romantikus sétát tehetünk a csörgedező patak partján egészen az ún. Leányvár dombjáig, melynek tetején a bronzkorban földvár állott.

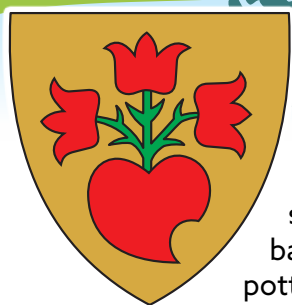
A helyi fesztiválok helyszíne a Katlan, ahol a falunapot és egyéb nagyobb rendezvényeket tartják. A legma-
gasabb dombra épített kilátóból pedig a környék panorámájában is gyönyörködhetünk.

INFO:

www.mende.hu

Polgármesteri Hivatal:
+36 29/438-001

NAGYKÁTA

A kistérség legnagyobb városa, mely a történelem folyamán mindig is központi szerepet töltött be a régió életében. 1743-ban Mária Teréziától mezővárosi rangot kapott, majd 1989-ben kapta meg a városi rangot a közel 13.000 lakosú település.

A város fő utcája a Szent György templom mellett nyíló hangulatos Dózsa György út, a legtöbb középület és látnivaló színhelye. A polgármesteri hivatal az egykor impozáns Keglevich-kastélyban működik, mely a '49-es tavaszi hadjárat idején Görgey főhadiszállása és a sebesült honvédek hadikórháza volt.

A szépen kialakított butiksorok és üzlethelyiségek között a Vadász utca sarkán áll a Magyarok Nagyasszonya szobor. Érdeemes elidőzni a piactér előtt lévő szökőkutas Európa téren, mely a városi közélet egyik színhelye. Damjanich János Gimnáziummal szemben a temető látható a város egyik legértékesebb műemlékével, a XVIII. században barokk stílusban épült Keglevich-kápolnával, mely ellipszis alakú kupolájával egyedülálló az országban.

A vasúti átjárón túl találjuk a város országos hírű Gyógy- és Strandfürdőjét, mely gyógyvize mellett élményparkos gyermek- és úszómedencével, futball és röplabdapályákkal szépen gondozott környezetben várja a gyógyulni, felfrissülni vágyókat. Télen pedig a fedett Fürdőház várja a vendégeket. Közvetlenül a fürdő mellett található a város műgyűjteményeit és az egykori mezővárosi múltját bemutató Helytörténeti Gyűjtemény is.

A város keleti határában Jászberény felé, a 31-es út mellett található a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság Egreskátai majorja a szürke marha gulyával és védett területekkel, melyek a magyar pusztá hamisítatlan hangulatával várják az kirándulókat. Igény esetén gyalogtúrák szakvezetéssel vagy sétatocsikázással is bejárhatóak a Nyík-rét védett területei, valamint a szikes laposairól, mocsárfoltjairól, pusztai tölgyes maradványáról nevezetes egreskátai Sós-tavak vidéke is.

RENDEZVÉNYEK:

Kátai Nemzetközi Tánctalálkozó és Tápiófeszt

(szeptember első hétvégéjén)

Április 4.

(tavaszi hadjárat megemlékezések a városban és a Tápió partján)

INFO: www.nagykata.hu

Egreskátai major
és túrák szervezése:
+36-30-663-4650

PÁND

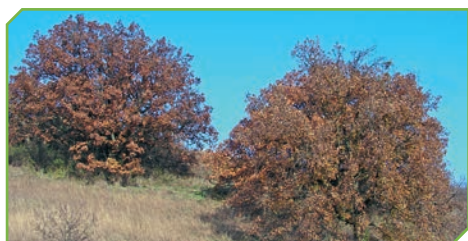
A község a Tápió Natúrpark déli részén fekszik három völgy találkozásában Nagykátától délnyugatra, mintegy 15 km-re. Kialakult településközponttal nem rendelkezik, az épületek közül az általános iskola és a református templom emelkedik ki. Az utcákon sétálva számos régi lakóház őrzi még a népi építészet emlékeit. Az iskola kertjében áll a világháborúban elhunyt Hősök szobra, mely Pándi Kiss János szobrászművész alkotása. A falu híres szülöttének állandó kiállítása a művelődési házban tekinthető meg. A templomot a betelepített felvidéki protestánsok építették az egykori középkori templom helyére 1779-81 között. Ma is a református vallás jellemző a lakosságra. A kávai út mellett fekvő temető érdekessége, hogy még szép számban láthatóak benne a kopjafás temetkezés emlékoszlopai.

A helyi közösségek és az önkormányzat összefogásával sikerült megmenteni egy régi parasztházat a Fő utcán, ahol a Helytörténeti Egyesület tagjai létrehozták a Pándi Tájház gazdag gyűjteményét, melyre nagyon büszkék a helybéliek.

Szép kirándulásokat tehetünk a falu déli határában, a Hársas-völgyben, ahol még néhány idős molyhos tölgyet is láthatunk az egykori erdők maradványaként. A dombok löszgyepein pedig közel tucatnyi védett növényfaj – pl. tarka nőszirm, nagyzezerjófű – virágzik, és kitűnő kilátóhelyek találhatóak.

A község rendszeres nyári fesztiválja a Pándi Meggyfesztivál, mely színes, tartalmas programokkal várja nemcsak a helybélieket, hanem a Pándra látogatókat is.

RENDEZVÉNYEK:

Pándi meggyfesztivál (júliusban)

INFO:

www.pand.hu

Polgármesteri Hivatal:
+36 29/430-212

SÜLYSÁP

A térség második legnagyobb városa két korábbi település Tápiósáp és Tápiósüly összeolvadásából jött létre 1970-ben. A sülyi részhez kapcsolódik a korábbi homoki szőlőbirtokokból alakult fiatal településrész, Szőlősnymaró, mely Tápiószecsővel szinte már teljesen összenőtt.

A sülyi falurészen találjuk a Tápió Natúrpark legrégebbi épiségben fennmaradt katolikus templomát, mely a román és a gótikus építészet stílusjegyeit is magán viseli. Tornyában az 1498-as évszámot találták meg, de alapjainak építése még a XIII. századra tehető. A templom feletti temetődombra felsétálva élénk tárlat a település teljes panorámája. A régi Úri úton tovább sétálva pedig a Tápiómenti Bemutató Csillagvizsgálót találjuk, mely előzetes bejelentkezéssel látogatható.

A központban található a Városi Piac tere, és a Szent István tér, melynek szép parkjában az 56-os hősöknek és a kommunista diktatúra áldozatainak állítottak emléket, valamint országalapító királyunk szobra is itt látható.

Sáp egykori birtokosainak a Sötér- a Hevessy- és a Grassalkovich családoknak kastélyait a Dózsa György út végén a sápi Szent István templom közelében találjuk meg. A templom előtti bástyáról kitűnő kilátás nyílik a sápi falurészre. Az iskolával szemben található a település egykori életét, háztartási és gazdálkodási eszközeit bemutató Kapás József Helytörténeti Gyűjtemény, mely előzetes bejelentkezés alapján látogatható. A faluból kivezető Forrói úton juthatunk el az egyik legkedveltebb kirándulóhelyhez, a Sápi-halastavakhoz. A szép völgyben elhelyezkedő három tó kedvelt horgász- és pihenőhely. A legelső tó után rövid sétával egy igazi forrást is megnézhetünk, amely a Sápi-patak szülőhelye. A horgásztavak felett már a szomszédos tájegység legszebb részeit óvni hivatott Gödöllői-dombvidék Tájvédelmi Körzet kezdődik. A Kotlina-völgy már igazi dombvidéki erdőket rejt.

RENDEZVÉNYEK:

Sülysápi futónap

(május első szombatján)

Városnap (augusztus 20-hoz legközelebbi szombaton)

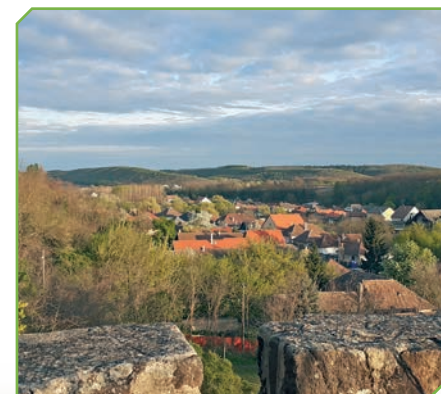
Mackó fesztivál

(szeptember végén)

INFO: www.sulysap.hu

Helytörténeti Gyűjtemény:
+36 29/635-437

Csillagvizsgáló: www.sacse.hu

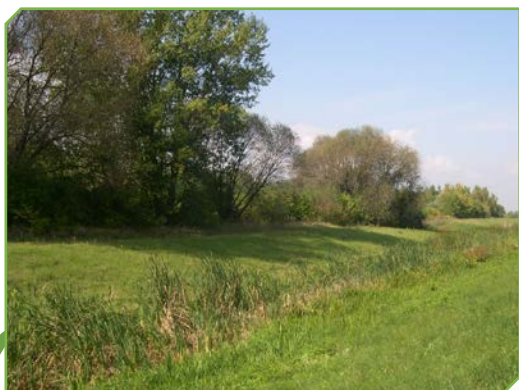

SZENTLŐRINCKÁTA

A „fóliasátrak hazája”. Szinte minden harmadik család a nyarat a fóliák alatt tölti, hogy a háztáji kertészkedéssel egészítse ki jövedelmét. Sok helyen vásárlásra is van lehetőség, s egyúttal röpketeket is nyerhetünk a zöldségtermesztéssel foglalkozó családok életébe. A natúrpark e legészakibb határbástyája sok tekintetben már inkább a Jászsághoz tartozik. Fő vízfolyása is a Zagyva és oldalága, a Mérges-patak, de néprajzi hagyományai és történelme mindig is Tápió mentéhez kötötte. A Szent Lőrinc tiszteletére elnevezett templom melletti téren áll a Kossuth-szobor, valamint a világháborús hősök emlékműve. Érdekességgént említhető, hogy Bottyán János, Rákóczi híres tábornoka itt hunyt el 1709-ben, valamint itt született a Martinovics-féle összeesküvésben szerepet játszó Laczkovics János, akit 1794 nyarán letartóztattak, majd társaival együtt a budai Várban kivégeztek.

A településen nevelkedett az „Indul a bakterház” felejthetetlen Regős Bendegúza is, Olvasztó Imre. A kultuszfilmmé vált alkotás emlékét őrzi az egy fatörzsből kifaragott szobor a gyerekszínész egykori otthonának udvarában.

A község déli részén folyik a Hajta-patak, melynek partján kisebb-nagyobb szikes gyepek, terülnek el. A patak hangulatosan kanyargó medrét szép füzesek kísérik, míg a tőle délre emelkedő domboldalt borító cserjék alatt került elő a Tápió mentén eddig nem jelzett, epergyöngyike, mely ritka védett növényünk.

RENDEZVÉNYEK:

Szüreti felvonulás és bál
(október elején)

Falunap
(minden évben nyáron)

INFO: www.szentlorinckata.hu

Polgármesteri Hivatal:
+36 29/431-001

SZENTMÁRTONKÁTA

A szomszédos településekkel együtt több évszázadon át a Káta család birtokában volt, melyet nevében is megőrzött. A község hagyományában elevenen élnek a Rákóczi és a '48-as szabadságharc eseményei, melyet a Kossuth-emlékmű és a könyvtár falán elhelyezett Rákóczi emléktábla is hirdet.

A faluközpontban egymás közvetlen szomszédságában két templom tornya is magaslik, tükrözve a lakosság katolikus és református összetételét. Mindkettő a XVIII. sz. végén épült. A katolikus templom mellett található a trianon emlékmű és a Hősök ligete, mely a világháborúban elhunyt hősi halottaknak állít emléket.

A település határa gazdag természeti értékekben. A TáJVédelmi Körzetnek négy részegysége is megtalálható itt egészen eltérő élőhelyeket reprezentálva. A falutól északra találjuk a nagy kiterjedésű Székes-rekeszi-legelőt a Bícifészki-patak két oldalán, és a mindössze 2,5 ha kiterjedésű Gyulai-erdőt. Utóbbi érdekessége, hogy egy tucat bükk és számos gyertyán is található benne, mely az Alföld e részére egyáltalán nem jellemző. A vadászerdőt még a Katona család hozta létre a múlt század elején a szomszédos halastóval. Most mintegy zöld szigetként van jelen szántókkal körülölelve.

Az egykor nagy kiterjedésű homoki tölgyeseknek már csak néhány idős fa őrzi az emlékét a Tölgyes csárda mellett, mely a régi országút, ma 31-es főút mellett található.

A község déli, homokos részén a védett Felső-Tápió völgye és a fokozottan védett Gicei-hegy magas buckái találhatóak, számos homoki növényritkasággal. A nyílt homoki gyepten találunk báránypirosítót, kései szegfűt és árvalányhaját is. A fokozottan védett területen az élővilág védelme érdekében ne térjünk le a jelzett utakról!

A Felső-Tápió völgyében a régi időket idézve a mai napig szarvasmarhákkal legeltetik a rétet. A sekély víz szinte átlátszóan tisztán folyik a homokos fövényen, nyáron akár bele is gázolhatunk.

RENDEZVÉNYEK:

Falunap (szeptember harmadik szombatja)

INFO: www.szentmartonkata.hu

Polgármesteri Hivatal:
+36 29/462-101

TÁPIÓBICSKE

A település az 1848-as hagyományőrzők országosan is kiemelkedő színhelye, melynek történelmi alapját a tavaszi hadjárat során a falu határában vívott győztes ütközet adta. Az ún. hídi csatát, minden év április 4-én élő harci játékban elevenítik fel az ország valamennyi tájáról érkező hagyományőrzők, több ezres közönség részvételével. A csata színhelyén a Felső-Tápión látható az egykori bicskei fahíd rekonstruált mása és a hősök tiszteletére emelt Honvéd emlékmű.

A folyó völgyében Tápióság felé sétálva a Felső-Tápió legszebb szakaszában gyönyörködhetünk, mely az egykori alföldi kisvízfolyások képét idézi az ártérben legelő szarvas marhákkal.

A falu központjában álló lovas huszár szobor is a győztes csata emlékét és a falu identitását tükrözi. A Fő téren látható Tápióbicske kőből kialakított címere, valamint a hídi csata hősének, Színi Sebő Alajos emlékműve is.

A térrel átellenben magasodik a barokk stílusú római katolikus templom, kertjében az I. világháborús hősök szobrával. A templommal szembeni szűk utca a falu egykori agyaggyerő bányájához, az ún. Agygásóhoz vezet, melynek falában gyurgyalagok fészkelnek a nyári hónapokban. A löszfalakkal körülvárt területen kellemes szabadidőparkban pihenhetünk meg.

A falu nyugati felében két bronzkori földvár maradványait is megfigyelhetjük, melyek ex lege védeltséget élveznek. Ugyancsak itt található a milleniumi emlékkereszt és a trianoni emlékmű is a játszótér szomszédságában. A Pánd felé vezető műút mellett a Monor-Irsai-dombság utolsó leereszkedő löszvonalán, a Sajgón szép, vadvirágos domboldalban gyönyörködhetünk. Innen nyílik a Gombai-patak völgye is, mely hangulatos kirándulások útvonala lehet.

RENDEZVÉNYEK:

Hídi csata (minden év április 4-én)

INFO: www.tapiobicske.hu

TÁPIÓGYÖRGYE

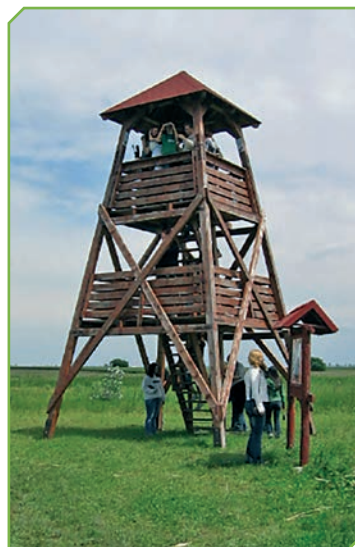
A natúrpark legkeletibb települése Tápiógyörgye, melynek szelei határában egy hangulatos pihenőhely fogadja az érkezőket. Ugyanilyen pihenőhelyet találhatunk a falu keleti határában lévő Pokoltanyánál is a történelmi Sóút mentén. A szépen megújított település több rangos díjat is elnyert az ezredfordulót követően. 2006-ban ezüstérmes lett az Európai Falumegújítási díjátadón, 2007-ben pedig a „Legvirágosabb magyar falu” címet nyerte el.

A település központjában található a Szent Annáról elnevezett katolikus templom, az utazók védőszentjének, Szent Kristófnak szobra és a Kazinczy Ferenc Általános Iskola is. Az iskola programjával és igényesen kialakított udvarával, létesítményeivel a térségben elsőként nyerte el az Ökoiskola címet.

A templom mögötti magas fákkal körülölelt parkban bújik meg a Györgyey-család egykori kastélya, mely jelenleg pszichiátriai otthonként működik. Látogatása engedélyhez kötött. A kastélypark déli felében a Strandkert medencéi várják a felfrissülni vágyókat aszfaltozott futball és kosárlabda pályákkal, gyönyörű természeti környezetben. A hosszabb tartózkodást a strand területén lévő kemping és kőházak biztosítják, mely egyben a Füle-műle Erdei Iskola szálláshelye is.

A főutcán lévő Falumúzeum udvarán lehetőség nyílik a szabadtéri kemenében sült kenyérlángos megkóstolására, valamint az épület hátuljában egy Tájház is működik a környék természeti értékeit bemutató kiállítással.

A Falumúzeumtól igény szerint bérelt lovas kocsival kilátogathatunk a Horgásztóhoz, ahol a madármegfigyelő torony és a falu határának élőhelyeit bejáró Bibic tanösvény kezdőállomása áll. A tanösvény gyalog, kerékpárral és lovas kocsival is bejárható.

RENDEZVÉNYEK:
Falunap (július utolsó hétvégéjén)
INFO: www.tapiogyorgye.hu
Polgármesteri Hivatal:
+36 53/383-001
Erdei Iskola és Tábor:
+36 53/383-001

TÁPIÓSÁG

Löszdombok és homokhátak között fekvő kedves település az Alsó-Tápió völgyében, mely falusias jellegét régi lakóházaiban és a település szerkezetében a mai napig megőrizte. A régi lakóházak szerelmesei az ún. Öreg-falu utcáin sétálva számos vályogfalú házat láthatnak még, fakerítéssel és az alföldi parasztházakra jellemző hosszú tornáccal.

Az egykori földbirtokos Szirmay-család kastélyából sajnos csak egy lakótorny és a kastélypark idős fái maradtak, mely most a térség legszebb iskola-kertje. Innen indul a Gólyahír tanösvény, mely mind a helytörténeti, mind a természeti értékeket híven mutatja be a falut bejáró túraútvonal és a színes információs táblák segítségével.

Az iskola parkjában találjuk Dr. Papp Károly, geológus mellszobrát, akinek szülőháza még ma is áll a róla elnevezett utcában. Ugyancsak itt találjuk a falu Tájházát, és több szépen felújított parasztházat is, melyek az egykori utcaképet idézik. Az egykori földvár dombjáról a Várhegyről csodálatos panoráma nyílik a folyóvölgy menti kaszálókra, és a gyurgyalag telepre is ráláthatunk. A természeti értékek és a madárvilág iránt érdeklődőknek érdemes még kilátogatni a bokorfüzesekkel, ártéri ligetekkel tarkított Nagy-rétre is, melyet szeptemberben az őszi kikerics rózsaszín tengere borít el. Ugyancsak szép kirándulóhely a falu északi határában a Felső-Tápió völgye.

A község déli határában több túraútvonal vezet Zsiger-pusztán át az Uri-halastavakhoz és a Gombai-patak völgyébe. Az itt átfutó egykori megyei Sút nyomvonalán található az ún. Török-híd, melyet 1815-ben építettek a középkori fahíd helyére.

A település nevéhez fűződik a tavaszi Tápiósági Rétesfesztivál is, mely finom süteményeivel és változatos programjaival már országos hírnevet ért el.

RENDEZVÉNYEK:
Rétesfesztivál (április végén)

INFO:
www.tapiosag.hu

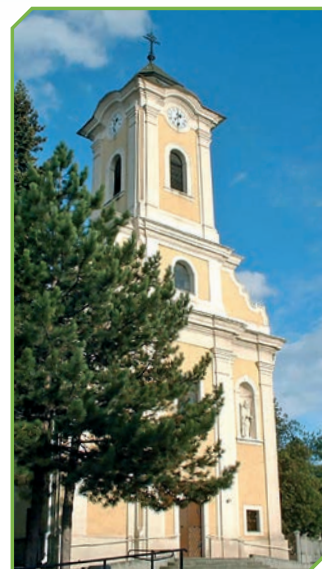

TÁPIÓSZECŐ

E településen fut egymáshoz legközelebb a térség névadó folyójának két fő ága az Alsó- és Felső-Tápió. Mindkét vízfolyás árterületéből homokbuckák sora emelkedik ki, melyeken ma is nagy kiterjedésű homoki erdők és legelők húzódnak.

A Felső-Tápió elrekesztésével az 1960-as években mesterséges halastavakat hoztak létre, melyek a haltermelés mellett gazdag madárvilágnak is otthont adnak, és a madarászok kedvenc megfigyelőhelyei közé tartoznak. Az első tó a nemzeti park tulajdona, míg a hátsó tavak magántulajdonban vannak. Látogatásuk engedélyhez kötött. Az első tótól keletre egy rekettyefüzes láprét húzódik, számos növényritkasággal. A tó déli partján pedig egy csoport idős kocsányos tölgy hirdeti az egykori tölgyerdők emlékét. A víz fölé hajló öreg fűzekkel igazán romantikus kirándulóhely.

A Tápióság felé vezető műútról letérve a falu nagy kiterjedésű homoki legelőjét, az Égeres legelőt is megcsodálhatjuk. Számos értékes növény mellett itt él a védett homoki kikerics legnagyobb Tápió-vidéki állománya is. A legelő nevét az Alsó-Tápiót kísérő enyves égerfákról kapta, melyek a tavaszi hóolvadás után nagy kiterjedésben víz alatt állnak. A homoki legelőkön élő ürgékről kapta nevét a helyi tanösvény és a falu fesztiválja is, melyet minden évben nyáron rendeznek meg. Építészeti szempontból említésre méltó a falu barokk stílusú katolikus temploma a szomszédságában megbúvó parókiával, mely a község legrégebbi épülete (1673). A településen hagyományait őrzi az Ofella Sándor Hagyományőrző Népi Együttes és a Családi Fészek Néprajzi Múzeum.

RENDEZVÉNYEK:

Ürgés fesztivál

(augusztus első szombatja)

Szüreti felvonulás (szeptemberben)

INFO:

www.tapioszecso.hu

TÁPIÓSZELE

A legtöbb éppen maradt nemesi kúriával rendelkező település. Közülük is kiemelkedik a Blaskovich Múzeum, mely az ország egyetlen olyan köznemesi kúriája, mely berendezéseit sértetlenül megőrizte a háborúk alatt. Ezen kívül számos kiállítási tárgy, festmény, gyűjtemény kincsestára, melyet az egykori műgyűjtő tulajdonos Blaskovich fivérek gyűjtöttek össze a világ minden tájáról. A Múzeum számos kulturális programnak is helyszínt biztosít, melyek közül kiemelkedik a szent Iván napi Múzeumok Éjszakája.

A vasúton túl az egykori Szelényi-kastélyban működik a Nemzeti Biodiverzitás és Génmegőrzési Központ, melyben főként szántóföldi és zöldségnövények magjait őrzik a Kárpát-medence területéről és a világ minden tájáról. A Központ előzetes bejelentkezéssel látogatható, melyet szakember vezet. Az intézet szépen gondozott parkjában számos növényritkaságban is gyönyörködhetünk.

Az Egyesült-Tápió partján található a Néprajzi ház, ahová szintén érdemes betérni azoknak, akik a paraszti kultúra és háztartási eszközök után érdeklődőknek. A ház mellett egy régi kovácsműhelybe is betekinthezünk, mely teljes felszereltséggel mutatja be több mesterség (kötélgyártó, cipész, bognár, szűcs, kalapos) egykori eszközeit. Az udvarban helyezték el a Fehér golya tanösvény tablóját, mely a vízpart közeli életközösségeket mutatja be.

A településen a térségben egyedülállóan három templom is található a lakosság evangélikus, református és katolikus összetételét reprezentálva. Építészeti érdekes még megemlíteni a város művelődési házát és az új iskolát, melyek Makovecz-stílusban épültek.

RENDEZVÉNYEK:

Tárogató Fesztivál (májusban)

Blaskovich Napok (május utolsó hete)

Múzeumok éjszakája (Szent Iván éj közeli szombaton)

Kulturális Örökség Napok (szeptember 3. hétvégéje)

INFO: www.tapioszele.hu

Blaskovich Múzeum és Néprajzi Ház
www.blaskovichmuzeum.hu

TÁPIÓSZENTMÁRTON

A hatalmas szántóföldekkel és gyepekkel határolt település a verhetetlen versenylő, Kincsem földje és számos történelmi emlék lelőhelye a Tápió-vidéken. Itt találták meg a híres szkíta aranyszarvast, melynek eredetijét a Nemzeti Múzeumban őrzik, valamint a falu határában végzett ásatások során egy teljes szkíta temetőt tártak fel.

A lovaglás és a lovassportok szerelmeseit az 1000 ha-os kiterjedésű Kincsem Lovaspark várja teljes körű szállodai szolgáltatással és számos program lehetőséggel. A park területén található az ún. Attila-domb, mely gyógyító kisugárzásáról vált híressé, és az elmúlt években a gyógyulni vágyók országos zarándokhelyévé vált. A Lovasparkban érdemes megtekinteni a névadó híres versenylő életpályáját bemutató Kincsem Múzeumot is.

A település központjában, az evangélikus templom előtt szoborpark mutatja be a magyar történelem jeles alakjait. Szomszédságában az új iskola monumentális épülete látható, udvarában a felújított Kubinyi-kúriával, mely ma szálláshely s egyben iskolai étkezdé.

A Tápiószelére vezető út menti dombon a Blaskovich kápolna magasodik, körülötte az ősök sírkertjével, ahová a család temetkezett. Ma egy alapítvány tulajdonában áll, mely nyaranta gyermek és ifjúsági táborokat szervez a régió fiataljainak. Az Üdülőtelepen termálstrand várja a vendégeket két gyógyvizű, egy gyermek- és egy úszómedencével. Göbolyjárás falurészen a Tápió-vidék legszebb láprétjét és a homokbuckás élőhelyeket bemutató Nősirom tanösvény várja a természetjárókat. A göbolyjárasi láprét védett terület számos növényritkasággal (fehér zászpa, szibériai nősirom, kornis tárnics) Ugyancsak Göbolyjárás falurészen működik a Tápió Közalapítvány erdei iskolája, melynek a Boros Ádám Ifjúsági Szállás ad otthont.

Tápiószentmártonban kedvelt kirándulóhely még az Alsó- és Felső-Tápió összefolyása, a Tőzeges horgásztó és a település déli határában húzódó Hársas-völgy, mely az egykori tatárjuharos lösztölgyesek utolsó hírmondója a Tápió mentén számos védett növényritkasággal (tarka sáfrány, tavaszi hérics).

RENDEZVÉNYEK:

Márton napok

(minden évben november elején)
Szüreti felvonulás (szeptemberben)

INFO:

www.tapioszentmarton.hu

Polgármesteri Hivatal
+36 29/423-001

TÁPIÓSZÖLŐS

A település igen hosszan nyúlik el a fő utca mentén, ezért kifejezett központja nincs. Területét már az Árpád-korban is lakták, azonban közigazgatásilag 1947-ig Tápiószeléhez tartozott, mint lakott külterület. A Tápió és a Perje homokhordalékán még a múlt században is nagy kiterjedésű szőlőtelepek húzódtak, melyet a falu nevében is őriz. A homokos termőhely kiszámíthatatlan terméshozamát jelzi az egykori szőlőterület találó elnevezése „Halesz”, melynek nevét a helyi táncegyüttes és egy vendéglő is őrzi.

Építészeti szempontból és emlékművek tekintetében a polgármesteri hivattal szemben álló Szent István szobrot, a temető kovácsoltvas kapuját és a II. világháború hőseinek emlékére állított kopjafát és a trianoni turulmadarat érdemes megemlíteni. A falu katolikus temploma a szőlőművesek védőszentjének, Szent Orbánnak lett szentelve. A 311-es főúttól keletre található a szép épületegyüttesből álló Bagolyvár Birtok, mely kedvelt rendezvényhelyszín.

A település északi részén terül el a Falulegelője. A természetvédelmi szakemberek nemrég itt fedeztek fel egy igen értékes homokpuszta rétet, ahol márciusban az aranysárga tavaszi héricsek virágzásában gyönyörködhetünk. Míg a falutól délre futó Kutytejes-csatornát kísérő szikes gyepecsógós részein olyan ritka madárfajok költenek, mint a fokozottan védett nagy goda és a piros lábú cankó.

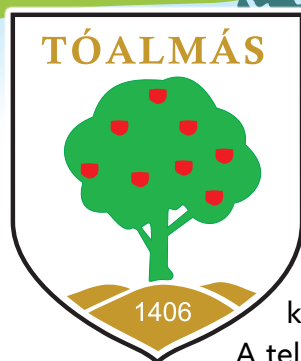

RENDEZVÉNYEK:

Fogathajtó verseny (augusztusban)

INFO: www.tapioszolos.hu

Polgármesteri Hivatal +36 53/385-009

TÓALMÁS

Almás már a XI-XII. században létezett a templomdombon talált régi várfalszerű talapzat és a régészeti leletek alapján, első okleveles említése azonban csak a 1406-ból való. A mai templom gótikus alapokra épült a XVIII. sz. fordulóján barokk stílusban, jelenlegi állapotában a község legszebb műemléke.

A település építészeti emlékei közül kiemelkedő a Bócz-kertben található Andrassy-kastély, melyet Ybl Miklós tervei alapján 1895-ben barokk stílusban építettek a milleniumra készülve. Parkját még előző birtokosa báró Prónay Sándor hozta létre, melyet az új tulajdonosok angol-kertté alakítottak. Gyönyörű idős fáival és gazdag parkjával helyi jelentőségű természetvédelmi terület, azonban magántulajdon lévén látogatáshoz előzetes bejelentkezés szükséges.

A felüdülni, vagy pihenni vágyó turistákat a község északi részén, az üdülőtelepen szépen parkosított környezetben hárommedencés termálstrand várja futball és röplabda pályákkal, valamint nyári hétvégenként éjszakai fürdőzéssel. A község határában a Sárkány-tó várja a horgászni és kikapcsolódni vágyókat.

Tóalmás határa igen csak bővelkedik természeti látnivalókban. A keletre fekvő Boldogkúta-pusztá számos veszélyeztetett növényfaj (pl. szártalan csüdfű, pókbangó) otthonául szolgál. Különösen nyár elején fogadja az ide látogatókat igazi virágpompa. A községtől délre elterülő homokbuckás terület a Tápió-mente egyik utolsó nagyobb homoki legelője, melynek partfalaiban gyurgyalagok és parti fecskék fészkelnek.

RENDEZVÉNYEK:
Tápiómenti Hagyományörző Fesztivál
(június végén, július elején)

INFO:
www.toalmas.hu
Andrassy-kastély: www.eletszava.hu

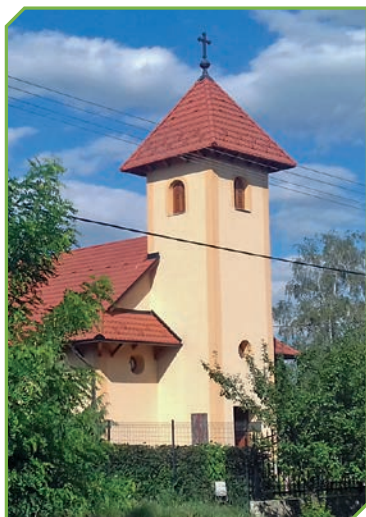
ÚJSZILVÁS

A község nevével is jelezve újszülött a térségben, mely a téjeszesítésig Tápiógyörgye és Tápiószlele külterületéhez tartozott, majd 1950-ben vált külön településsé. Sokáig csak komló- és nyárültetvényeiről volt ismert, melyet címerében is láthatunk, majd egyre inkább a Bolyhos család ágyaspálinkája vitte a hírét. Az elmúlt évtizedekben dinamikus fejlődésnek indult a község, a faluközpont teljesen megújult, uszodát építettek és valamennyi középület energiaszükségletét napenergiával látják el.

A természeti környezetet tekintve kifejezetten alföldi jellegű a táj. A községtől északra szikes gyepek terülnek el, melyekhez kisebb-nagyobb szikes tómedrek csatlakoznak.

Utóbbiak közül legjelentősebb a Nagyalmi-tó és a Szakajtó-szék, melyek csapadékos években vízzel megtelve gazdag madárvilágnak adnak otthont. Különösen a tavaszi madárvonulás idején láthatunk nagy madárseregeket, és megfelelő vízállapotok esetén számos ritka faj is költ. (pl. gólyatöcs). Ugyancsak egy szép legelőt – Gólya-járás – láthatunk a falutól délkeletre is. Itt több párban fészkel a trópusi színezetű, fokozottan védett szalakóta.

A katolikus templomtól kb. 100 m-re található az ún. Bolyhos pálinkafőzde, ahol az ország legfinomabb pálinkáit lehet megkóstolni. A tulajdonosok számos díjat nyertek el az évek során és a nemzetközi piacon is jelen vannak. Szervezett üzemlátogatáshoz előzetes bejelentkezés szükséges, de a boltjukban is lehet kóstolni.

INFO:

www.ujszilvas.hu

Polgármesteri Hivatal

+36 53/387-001

Bolyhos Pálinkafőzde

www.bolyhos.hu

ÚRI

A Monor-Irsai-dombság északi vonulatai között húzódik meg ez a kevésbé ismert, de annál hangulatosabb település. Határában négy hosszú, délkeleti irányba haladó vadregényes patakvölgyet láthatunk (Nádas-, Úri-, Tó-, és Farkasdpusztai-völgy).

A falu első írásos említése 1252-ből való, melyet a polgármesteri hivatal előtti emlékmű is őriz. A középkort több nemesi család birtoklása alatt békésen átvészelte, csak a kuruc harcok alatt néptelenedett el egy rövid időre.

A szépen parkosított központban találjuk az általános iskolát és a községházát, valamint a templom védőszentjének, Szent Imrének szobrát is. A templomhoz egy hosszú lépcsőn mehetünk fel egy szurdokvölgyben, melyben egy több szintes játszótér is ki van alakítva.

A polgármesteri hivataltól a Rákóczi út folytatásában vezető földúton juthatunk el a horgásztóig. A tó déli oldalán emelkedő löszgyepre felkaptatva olyan ritka és védett növényeket figyelhetünk meg itt, mint a csinos árvalányhaj vagy a budai imola, másrészt nagyszerű látképben gyönyörködhetünk. A község határában húzódó völgyek mindegyike szép kirándulásra ad lehetőséget. A Gombával határos Farkasdpusztai-völgy a halászati hasznosítású Úri-halastóhoz vezet el bennünket, mely a tavaszi és őszi madárvonulás során kedvelt pihenő hely, de az utóbbi időben a tó szélén teret nyerő nádasoknak, gyékényeseknek köszönhetően egyre jelentősebb a vízimadarak fészkelése szempontjából is. Költ itt többek között szürke gém, barna rétihéja és cigányréce is. A falutól északra húzódó Nádas-völgyben találjuk a Tápió mente egyik legidősebb fűzesét.

A falu hagyományos viseletét és a régi paraszti élet eszközeit mutatja be a Fő utcán lévő Babuska Tájház, mely előzetes bejelentkezéssel látogatható.

RENDEZVÉNYEK:

Libaterelő túra és futóverseny
(szeptember első szombatján)

INFO:

www.uri.hu

Babuska Tájház: +36-29-456-315

Összeállította: Antalicz Csaba

Fotók: Antalicz Csaba, Bikás Bettina, Bíró László István, Gócsa Mihály, Hídi Gergő, Kepes Zsolt, Németh András, Szelényi Gábor, Szóke Attila, Sztodola Balázs, Takács Sándor, Vidra Tamás

Európai Unió
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap

A VIDÉKI TÉRSÉGEKBE BERTHÁZÓ EURÓPA

Kiadó: Tápió Turisztikai Egyesület • **Nyomdai munkák:** Tápió Nyomda Kft., Tápiószéle (+36 20/982-1180)